

Vajon milyen magyaros motívumokat mutattak a parketták, s miként kerültek azok a francia kultúrközegbe?

Remélem, a sorozatnak lesz folytatása, s a francia anyag mellett a magyar is nagyobb szerepet kap majd. Nemcsak a borítófülön jelzett Kádár-korszak hétköznapijait, de a magyar biedermeier vagy a magyar századforduló időszakát is szívesen látnánk egy ilyen illusztris sorozatban.

THIMÁR ATTILA

(Fordította Aczél Ferenc, Corvina Kiadó, Budapest, 2005, 191 oldal, 5990 Ft)

BEVILAQUA BORSODY BÉLA:

A Víziváros

„A bal part csupa modern ideg, a jobb part maga a nyugalom, szinte penzió. A bal parton a villamos száguld végig és becsilingel az emberek gyors beszélgetésébe. Odaát akácvirág hull az emberekre, akik csendesen járnak és halkán beszélgetnek” – írta a Budai Hírlap 1906. április 1-jén, Pest és Buda bemutatásakor. A Víziváros Budapest olyan városrésze, amely annak ellenére, hogy a történelmi viharok villámai – főként az elmúlt században – gyakran sújtották, mégis megőrizte egyedülálló hangulatát.

Mindig öröm, ha helytörténettel foglalkozó könyv jelenik meg; szerencsére az eltelt két évtizedben számtalan, a témával foglalkozó munka került az érdeklődő olvasók polcaira. Az idén nyáron a Budapesti Városvédő Egyesület és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár közös gondozásában, Búza Péter várostörténész szerkesztésében megjelent *A Víziváros* című könyv azonban nem pusztán helytörténet, nem is egyszerű művelődéstörténeti tanulmány. Sokkal több annál. Egy szerteágazó érdeklődésű tudós, egy kivételes egyéniség elméjének utolsó szikrája. Annak ellenére, hogy napjaink könyvárverésein Bevilaqua Borsody Béla bármely műve biztosan elkel a licitálások során, neve lassan kezd feledésbe merülni. A hányatott sorsú tudós 1931-ben adta ki első terjedelmes munkáját *A budai és pesti mészáros céhek ládáinak okiratai* címen. 1932-ben jelent meg a *Magyar serfőzés története*, 1935-ben pedig napvilágot látott mindmáig legismertebb műve, a *Pest-budai kávéházak: kávé és kávésmesterség 1535–1935*.

A könyv, amelyet több mint negyven esztendei kéziratári lapangás után az olvasó most kezébe vehet, lényegében kézirat, a teljes mű fele. Ugyanennyi elveszett a szövegből. Ettől függetlenül az, ami kiadásra került, felfedezés értékű. A hiányos lapokból egy csonka tartalmú, de minden mondatában a

szerzőjére jellemző mű állt össze. A tanulmányban nem találunk sem lábjegyzetet, sem név- és tárgymutatókat, de így, csonkán is élvezet minden sorát olvasni. A szerkesztők BBB nyilvánvaló tárgyi tévedéseit sem javították ki. Érezhetően csapong a történetekben, az olvasó számára mégis úgy tűnhet, mindent leírt, amit a témában le lehetett írni. A könyv legnagyobb értéke ugyanis nem a városrész történeti bemutatása, hanem az a sok személyes emlék, amely a szerző barátaihoz fűződik. Egyik legjobb barátja, Kosztolányi Dezső életének részletei is megelevenednek előttünk. Olvashatunk arról, hogy a költő olyannyira koffeinfüggő volt, hogy krisztinavárosi házának kertjében házi kávéházat rendezett be magának: kávéházi márványasztalt, kávéházi kanalat, kávéspoharat és hamutartót is beszerzett. A kávé ő maga forralta rézibrikben. Nyáron ott dolgozott saját kávéházában egy öreg fa árnyat adó lombjai alatt, de délelőttönként rendszerint elment a néhány száz méterre lévő Philadelphia Kávéházba, ahol törzsvendég volt Szabó Dezső is. Itt is megivott egy méregerős „duplafeketét”, aztán hazament, és folytatta a kávéivást meg az írást.

Mi, akik nem tartozunk azon szerencsés nemzedékhez, amely még ismerhette a kávéházi garabonciást,

Hárombék effendit, ahogy barátai, tisztelői nevezték, e csonkán is teljes könyv segítségével bepillantást nyerhetünk egy olyan ember lelkébe, akinek e városrész jó barátja volt. Amíg élt, igyekezett a fiatalabbaknak továbbadni azt a sok emléket, melyeknek mozaikkockáiból összeáll egy letűnt kor képe. „Letűntünk kávéházi asztalához – munkahelye volt, otthona – s tudta, hogy sügnia kell, kisegítenie a fiatal generációt: nem tudtok ti már a városról semmit” – írja nekrológiájában Kőbányai György.

A Vízivárost leginkább egy pohár óborhoz lehet hasonlítani. Egy hajtásra is meg lehet inni, de igazi zamatát akkor érezni, ha az ember kortyonként ízlelgeti. Téli napok esti meséje felnőtteknek.

TULOK PÉTER

(Budapesti Városvédő Egyesület – Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest, 2005, 577 oldal, 5000 Ft)

Kor-Képek 1938–1945

Historia est magistra vitae, állítja fennköltlen a latin mondás, vagyis a történelem az élet tanítómestere. Szépen hangzik, de nem igazán állja

